

Відбір зразків рослинного матеріалу для діагностики

Інструменти: ножиці канцелярські, ніж, картонна коробка, кулькова ручка, маркер, скотч, стікери, пакети.

Вимога до відбору зразків - рекомендовано проводити в гумових рукавичках, які треба протирати етиловим/метиловим спиртом перед кожним відбором. Спиртом обробляються також інструменти в разі їх застосування при відборі (ножиці, ніж). Відбір прив'язується до фази розвитку рослин (Додаток 1).

Пакування зразка:

1. поліетиленові пакети (за умови доставки проб в лабораторію до 3 годин після відбору)
2. паперові/крафтові пакети (за умови доставки більше 3 годин).

Методика відбору:

1. Слід ретельно оглянути поле з метою визначити наявність відхилень від нормально розвинутих рослин. Якщо на різних частинах поля спостерігаються рослини в різному стані, то бажано відібрати 2 і більше окремих об'єднаних зразка (кількість точкових проб може змінюватися в залежності від розмірів поля та наявних відхилень) (Додаток 2).
2. Рівномірно з усією площі поля/чи його частини беруться поодинокі зразки рослин, які змішуються в одну об'єднану пробу. Об'єднана проба має містити рослини як з нормальним розвитком так і недорозвинуті (якщо такі є в посіві/насадженні).
3. У випадку, якщо для рослини час/фазу відбору не визначено, головне правило – відбирати верхні повністю розвинені листки.

Інформація на етикетці:

1. назва та місцезнаходження господарства;
2. культура;
3. фаза розвитку культури;
4. сорт;
5. індикаторний орган;
6. дата відбору проби;
7. відповідальна особа за відбір проб та її контакти;
8. вміст яких елементів живлення необхідно визначити;
9. примітка.

Заборонено відбирати зразки рослин:

- в спекотну погоду;
- під час і відразу після дощу;
- після кореневих і позакорневих підживлень;
- з пошкоджених шкідниками і хворих рослин;
- з крайніх рядів.

Доставка в лабораторію:

1. Відділення Нової пошти № 100 м. Київ
На представника ТОВ «ФАРМЕР.УА», ЄДРПОУ 41422583
Тел. 067 407 97 85

2. У разі адресної доставки кур'єром:
На представника ТОВ «ФАРМЕР.УА», ЄДРПОУ 41422583
Тел. (067)407-97-85
м. Київ, вул. Деревообробна, 7

3. У разі особистої доставки представником Замовника
м. Київ, вул. Деревообробна, 7
Попередньо зв'язавшись з представником ВЛ
за тел.: (067)178-88-49 або (044)228-88-47

При пересиланні службами доставки паперові пакети зі зразками упаковують в картонну коробку яка відповідно маркується, і в якій робиться кілька отворів.

**Схема відбору проб рослинного матеріалу для аналізу
(Вага зразка рослинного матеріалу повинна становити 150-200 грам.)**

Рослина	Фаза розвитку	Частина рослини	Кількість рослин для аналізу
Кукурудза	Сходи (менше 20 см)	Надземна частина	20-30
	Рання вегетація	Надземна частина	20-30
	До викидання волоті	Верхній, повністю розвинутий лист	15-25
	Від стадії викидання волоті до стадії, коли пестичні (рильця) стовпчики стають коричневими	Весь лист біля качана	15-25
	Молочна стиглість зерна	5-й лист зверху	15-25
	Достигання	Листя біля качана	15-25
Соя та інші бобові	Сходи (менше 10 см)	Надземна частина	20-30
	Утворення трійчастих листків	Самий молодий, розвинутий трійчастий листок	20-30
	Початкова стадія цвітіння	Самий молодий, розвинутий трійчастий листок зверху рослини	20-30
	Утворення насіння в бобах середнього яруса - достигання	Самий молодий, розвинутий трійчастий листок зверху рослини	20-30
Пшениця, жито, овес, ячмінь	Сходи - кущіння	Надземна частина	50-100
	Вихід в трубку	Надземна частина	20-50
	Колосіння	2 верхні листки	20-50
	Вихід колоса	Ціла верхівка рослини	20-50
	Цвітіння	Флаговий лист	20-50
Соняшник	Сходи (4-6-й лист)	Надземна частина	15-20
	Бутонізація	Самі молоді повністю розвинені листки	25-30
	Веgetативні стадії до стадії повного цвітіння	Самі молоді повністю розвинені листки	25-30
	Повіне цвітіння	Самі молоді повністю розвинені листки	25-30
	Дозрівання	Самі молоді повністю розвинені листки	25-30
Картопля	Фаза проростання	Все, що над ґрунтом	20-25
	До стадії повного цвітіння	Самі молоді повністю розвинені листки	25-30
	Поява бульб (аналіз на нітратний азот)	Черешок	25-30
Ріпак озимий	4-6 листок – фаза розетки	Надземна частина	20-25
	Весняне відростання	Надземна частина	20-25
	Бутонізація	Повністю розвинуте листя (без черешків)	25-50
	Утворення стручків	Повністю розвинуте листя (без черешків)	25-50
Цукровий буряк	2-3 пара листків	Самі молоді повністю розвинені листки	25
	3-5 пара листків	Самі молоді повністю розвинені листки	25
	Змикання міжрядь	Самі молоді повністю розвинені листки	25

Помідор, перець	5-й листок	Самий молодий повністю розвинутий листок з черешком	25
	Початок цвітіння	Самий молодий повністю розвинутий листок з черешком	25
	Формування плодів	Самий молодий повністю розвинутий листок з черешком	25
	Перший дозрілий плід	Самий молодий повністю розвинутий листок з черешком	25
	Збір врожаю	Самий молодий повністю розвинутий листок з черешком	25
Цибуля	Початок вегетації – середина вегетації	Надземна частина	20
	Перед досяганням цибулин	Надземна частина	20
Часник	Початок вегетаційного росту	Самий молодий розвинутий листок (тільки зелена частина)	20
	Розростання цибулини	Самий молодий розвинутий листок (тільки зелена частина)	20
	Завершення росту цибулини	Самий молодий розвинутий листок (тільки зелена частина)	20
Огірок	До цвітіння	Самий молодий розвинутий листок з черешком	20
	Початок цвітіння – утворення плодів	Самий молодий розвинутий листок	15
	Утворення плодів – збір врожаю	Самий молодий розвинутий листок	15
Морква	Сходи (висота понад 15 см) – середина вегетаційного періоду	Самий молодий розвинутий листок	20
	Середина вегетаційного періоду - досягання	Старе листя	20
Суниця, Лохина	Пересадка	Самий молодий розвинутий листок з черешком	25
	Початок цвітіння	Самий молодий розвинутий листок з черешком	25
	Повне цвітіння	Самий молодий розвинутий листок з черешком	25
	Початок збирання врожаю	Самий молодий розвинутий листок з черешком	25
	Середина сезону	Самий молодий розвинутий листок з черешком	25
	Кінець сезону	Самий молодий розвинутий листок з черешком	25
Фундук	На протязі вегетації	Самий молодий розвинутий листок з черешком	15

Схема відбору проб рослинного матеріалу для аналізу в полі

Схема 1 Стан посіву однорідний

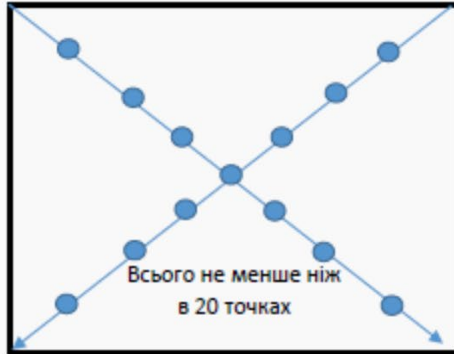

Схема 2 Стан посіву неоднорідний

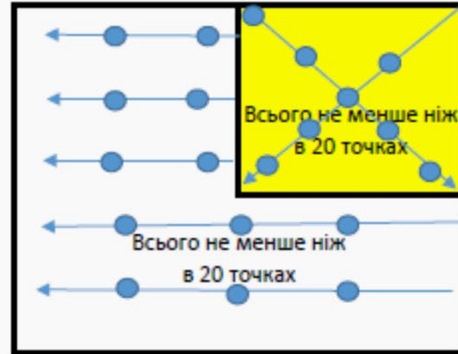

Схема 3 Стан посіву однорідний

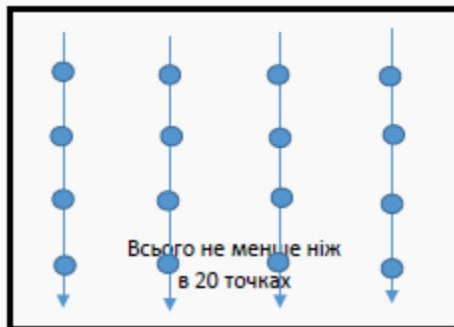

Схема 4 Стан посіву неоднорідний

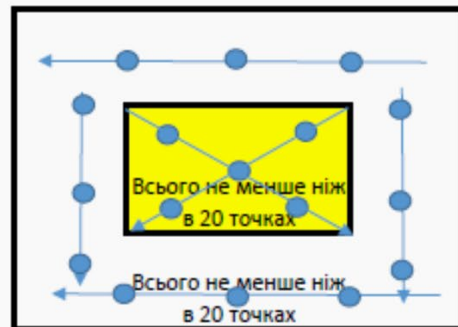

Схема 5 Стан посіву однорідний

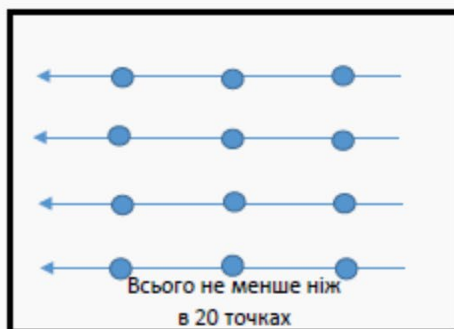

Схема 6 Стан посіву неоднорідний

